Senedd Cymru
Y Pwyllgor Busnes

Diwygio Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 29.1 (Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU)

Medi 2024

Yn unol â Rheol Sefydlog 11.7(iv), y Pwyllgor Busnes sy'n gyfrifol am wneud argymhellion ar arferion a gweithdrefnau cyffredinol y Senedd, gan gynnwys unrhyw gynigion ar gyfer ail-wneud y Rheolau Sefydlog neu eu diwygio.

Mae'r adroddiad hwn yn argymell diwygio Rheol Sefydlog 29.1 er mwyn egluro pa fath o ddarpariaethau y mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar eu cyfer, ac i ba ddarpariaethau y mae'r Senedd yn rhoi, neu'n gwrthod rhoi, ei chydsyniad pan fydd yn ystyried cynnig cysylltiedig.

Gwahoddir y Senedd i gymeradwyo'r cynigion i ddiwygio'r Rheolau Sefydlog fel y'u nodir yn Atodiad A.

Cynnwys

1. Y cefndir 3

2. Y darpariaethau presennol: 3

3. Penderfyniad 5

Atodiad A: Newidiadau arfaethedig i Reolau Sefydlog a nodiadau esboniadol........ 6

Atodiad B: Rheol Sefydlog 29.1 fel y'i diwygiwyd........ 7

1. Y cefndir

1. Ar 24 Mawrth 2024, mewn ymateb i lythyr oddi wrth y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, cytunodd y Pwyllgor Busnes i adolygu gweithrediad Rheol Sefydlog 29.1, sy'n nodi'r amgylchiadau pan fo rhaid i Lywodraeth Cymru osod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol.

2. Ysgrifennodd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad at y Pwyllgor Busnes eto ar 10 Mai a 5 Mehefin, yn nodi sut yr oedd ei ystyriaeth o Femoranda Cydsyniad Deddfwriaethol y Bil Cyfiawnder Troseddol, y Bil Rhentwyr (Diwygio) a'r Bil Diogelu Data a Gwybodaeth Ddigidol wedi tynnu sylw at faterion pellach, ym marn y Pwyllgor, o ran y broses Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol. Yn ogystal â'r newid arfaethedig i Reol Sefydlog 29.1 a gynigir yn yr adroddiad hwn, mae'r Pwyllgor Busnes wedi cytuno i ystyried a fyddai'n ddymunol cynnal adolygiad trylwyr o Reol Sefydlog 29, yng nghyd-destun ei raglen waith weithdrefnol ehangach. Dim ond i ganlyniad yr adolygiad gwreiddiol o Reol Sefydlog 29.1 y mae'r adroddiad hwn yn berthnasol.

2. Y darpariaethau presennol:

Rheol Sefydlog 29.1

3. Mae Rheol Sefydlog 29 yn ei gwneud yn ofynnol i Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol gael ei osod mewn perthynas â 'Bil perthnasol', ac mae Rheol Sefydlog 29.1 yn diffinio beth yw Bil perthnasol:

Yn Rheol Sefydlog 29, ystyr "Bil perthnasol" yw Bil sy'n cael ei ystyried yn Senedd y DU ac sy'n gwneud darpariaeth ("darpariaeth berthnasol") mewn perthynas â Chymru:

i) at unrhyw ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd (ac eithrio darpariaethau cysylltiedig, canlyniadol, trosiannol, dros dro, atodol neu ddarpariaethau arbed sy'n ymwneud â materion nad ydynt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd); neu

ii) sy'n addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

4. Cyflwynwyd darpariaethau'n ymwneud â chydsyniad deddfwriaethol i Reolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru (ar y pryd) yn wreiddiol yn 2007, pan roddwyd pwerau deddfu sylfaenol cyfyngedig i'r Cynulliad am y tro cyntaf.

Nid yw Rheol Sefydlog 29.1 ei hun, na'r diffiniad o 'ddarpariaeth berthnasol' wedi newid ers hynny, ac eithrio diwygiad yn 2013 a ddarparodd fod unrhyw addasiad o gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yn 'ddarpariaeth berthnasol' pan mai dim ond addasiadau a oedd yn effeithio'n negyddol ar gymhwysedd y Senedd yr oedd angen cydsyniad ar eu cyfer yn flaenorol.

Deddf Cymru 2017

5. Rhoddodd Deddf Cymru 2017 sail statudol i 'gonfensiwn Sewel' drwy fewnosod is-adran 107(6) newydd yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006 (Deddf 2006):

But it is recognised that the Parliament of the United Kingdom will not normally legislate with regard to devolved matters without the consent of the Senedd.

6. Gwnaeth Deddf Cymru 2017 hefyd newid sail pwerau deddfu'r Senedd drwy symud o fodel rhoi pwerau, sef y drefn a fu ar waith ers 2006, i fodel cadw pwerau. Yn hytrach na bod gan y Senedd y pŵer i ddeddfu ar bynciau a restrir yn Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru yn unig, ers 2017, mae gan y Senedd y pŵer i ddeddfu ar bob pwnc ac eithrio'r rhai a gedwir yn ôl yn benodol i Senedd y DU yn Atodlen 7A.

7. Er nad yw'n cael ei ddiffinio mewn deddfwriaeth nac mewn unrhyw fan arall, mae 'materion datganoledig' yn ehangach o ran cwmpas na'r ddau achos penodol a nodir yn Rheol Sefydlog 29.1. Fel yr amlygwyd gan y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad yn ei lythyrau, mae wedi dod yn arfer gan Lywodraeth Cymru i gynnwys mewn Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol ddarpariaethau sy'n dod o fewn y diffiniad ehangach hwn, ond nad ydynt yn cael eu cwmpasu gan ofynion presennol Rheol Sefydlog 29.1. Er enghraifft, pan fo Bil y DU fel y Bil Cyfiawnder Troseddol yn rhoi swyddogaethau a gedwir yn ôl i awdurdodau datganoledig Cymru, mae hyn yn 'ymwneud â materion datganoledig' er nad yw'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd nac yn addasu'r cymhwysedd hwnnw, sef y profion deuol a nodir yn Rheol Sefydlog 29.1.

8. Dehongliad Llywodraeth y DU, fel y'i nodir yn y Canllawiau ar Ddatganoli yw bod materion datganoledig nid yn unig yn cynnwys materion o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, a newidiadau i'r cymhwysedd hwnnw, ond hefyd addasiadau i swyddogaethau Gweinidogion Cymru mewn meysydd nad ydynt wedi'u datganoli, a rhoi neu osod swyddogaethau a gedwir yn ôl ar Awdurdodau Datganoledig Cymru. Nid yw'r ddau fath olaf o newid wedi'u

cynnwys yn Rheol Sefydlog 29.1 ar hyn o bryd, er bod canllawiau llywodraeth y DU ei hun yn nodi na fyddai fel arfer yn deddfu yn y meysydd hyn heb gydsyniad y Senedd.

9. Mae'r gwahaniaeth hwn o ran dehongliadau yn achosi dryswch nid yn unig ynghylch pa ddarpariaethau y mae angen cydsyniad ar eu cyfer, ond hefyd o ran pa ddarpariaethau y mae'r Senedd yn rhoi cydsyniad iddynt mewn gwirionedd pan fydd yn pasio cynnig cydsyniad deddfwriaethol. At hynny, o ystyried bod rhaid i Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol gynnwys darpariaethau o'r math a nodir yn Rheol Sefydlog 29.1, mae'r sefyllfa bresennol yn codi cwestiynau am dderbyniadwyedd pe bai Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cynnwys dim ond darpariaethau o'r math sydd y tu allan i ddiffiniad y Rheol Sefydlog, hyd yn oed os oeddent yn amlwg yn ymwneud â materion datganoledig.

3. Penderfyniad

10. Mae’r Pwyllgor Busnes yn cynnig bod Rheol Sefydlog 29.1 yn cael ei diweddaru i’w chysoni â darpariaeth a107(6) o Ddeddf 2006.

11. Bydd y newid yn rhoi eglurder ynghylch pa fath o ddarpariaethau y mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar eu cyfer, a pha ddarpariaethau y mae'r Senedd yn rhoi cydsyniad iddynt (neu nad yw’n rhoi cydsyniad iddynt) pan fydd yn ystyried cynnig cysylltiedig. O ystyried bod Llywodraeth Cymru eisoes am gynnwys yr holl ddarpariaethau sy'n ymwneud â materion datganoledig mewn Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol, ni ddisgwylir i’r newid hwn arwain at gynnydd o ran nifer y Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol, nac ychwaith o ran nifer y darpariaethau y maent yn eu cynnwys.

12. Ar 17 Medi 2024, cytunodd y Pwyllgor Busnes yn ffurfiol i gynnig y newidiadau i'r Rheolau Sefydlog a amlinellir yn yr adroddiad hwn. Gwahoddir y Senedd i gymeradwyo'r Rheolau Sefydlog newydd arfaethedig yn Atodiad B.

Atodiad A: Newidiadau arfaethedig i Reolau Sefydlog a nodiadau esboniadol

RHEOL SEFYDLOG 29.1 - Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU	
Biliau Senedd y DU sy'n Gwneud Darpariaeth y mae Angen Cydsyniad y Senedd ar ei chyfer	**Cadw'r pennawd**
29.1. Yn Rheol Sefydlog 29, ystyr “Bil perthnasol” yw Bil sy'n cael ei ystyried yn Senedd y DU ac sy'n gwneud darpariaeth (“darpariaeth berthnasol”) mewn perthynas â Chymru~~:~~ sy’n rhoi sylw i faterion datganoledig. ~~(i) at unrhyw ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd (ac eithrio darpariaethau cysylltiedig, canlyniadol, trosiannol, dros dro, atodol neu ddarpariaethau arbed sy'n ymwneud â materion nad ydynt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd); neu~~ ~~(ii)sy'n addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.~~	**Diwygio'r Rheol Sefydlog** Bydd y newid yn rhoi eglurder ynghylch pa fath o ddarpariaethau y mae angen iddynt gael Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, a pha ddarpariaethau y mae'r Senedd yn rhoi cydsyniad iddynt (neu nad yw’n rhoi cydsyniad iddynt) pan fydd yn ystyried cynnig cysylltiedig.

Atodiad B: Rheol Sefydlog 29.1 fel y'i diwygiwyd

RHEOL SEFYDLOG 29 – Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU

Biliau Senedd y DU sy'n Gwneud Darpariaeth y mae Angen Cydsyniad y Senedd ar ei chyfer

29.1. Yn Rheol Sefydlog 29, ystyr “Bil perthnasol” yw Bil sy'n cael ei ystyried yn Senedd y DU ac sy'n gwneud darpariaeth (“darpariaeth berthnasol”) mewn perthynas â Chymru sy’n rhoi sylw i faterion datganoledig.